



2de symposium

zaterdag 23 maart 2019

voor ik
vergeet

**euthanasie bij dementie
en wilsonbekwaamheid**

Wim Distelmans

leerstoel 'Waardig Levensende
van deMens.nu aan de VUB

voor ik
vergeet



wetteksten en cijfers

voor ik
vergeet



EIF antwerpen



sinds 2002: 3 wetten betreffende het levenseinde

Wet patiëntenrechten

Wet palliatieve zorg

Euthanasiewet

voor ik
vergeet



EIF antwerpen



sinds 2002: 3 wetten

Wet patiëntenrechten

Art. 8 § 4. ... Indien de patiënt ... **schriftelijk** te kennen heeft gegeven zijn toestemming tot een welomschreven tussenkomst van de beroepsbeoefenaar te **weigeren**, dient deze weigering te worden **geëerbiedigd** zolang de patiënt ze niet herroept op een moment dat hij in staat is om zijn rechten zelf uit te oefenen. ...

= voorafgaande negatieve wilsverklaring (bindend, onbeperkt geldig)

geldt bij elke vorm van verworven wilsonbekwaamheid:

coma, hersenbloeding, hersentumor, hersenmetastasen, dementie, ...

voor ik
vergeet



EIF antwerpen



sinds 2002: 3 wetten

Wet palliatieve zorg

Art. 2. ... Palliatieve zorg kan reeds ingezet worden wanneer er **nog ziektebehandeling plaatsvindt tot en met de zorg voor naasten en mantelzorgers tot na het overlijden. ... De inzet van palliatieve zorg verloopt idealiter progressief in functie van de zorgnoden en -wensen, onafhankelijk van de levensverwachting. ...**



EIF antwerpen



sinds 2002: 3 wetten

Euthanasiewet

Art. 4 § 1. Elke handelingsbekwame meerderjarige of ontvoogde minderjarige kan, voor het geval dat hij zijn wil niet meer kan uiten, schriftelijk in een **wilsverklaring** zijn wil te kennen geven dat een arts euthanasie toepast indien deze arts er zich van verzekerd heeft:

- dat hij lijdt aan een ernstige en ongeneeslijke ... aandoening
- hij niet meer bij bewustzijn is (Fr: "inconscient")
- en deze toestand volgens de stand van de wetenschap **onomkeerbaar is...**

= voorafgaande wilsverklaring euthanasie (arts kan weigeren, 5 jaar geldig, 2 getuigen)
geldt enkel bij coma

NIET bij hersenbloeding, hersentumor, hersenmetastasen, dementie, ...

voor ik
vergeet



EIF antwerpen



sinds 2002: 3 wetten

Euthanasiewet

dementie (en andere vormen van wilsonbekwaamheid)

euthanasie enkel **vroegtijdig** (Hugo Claus)

mits grondvoorwaarden

wilsbekwaam

vrijwillig, herhaald, duurzaam

ongeneeslijke aandoening

ondraaglijk lijden

advies van 2^{de} (LEIF)arts en 3^{de} (LEIF)arts (neuroloog of psychiater)

1 maand wachttijd

voor ik
vergeet



EIF antwerpen



sinds 2002: 3 wetten

Euthanasiewet

dementie (en andere vormen van wilsonbekwaamheid)

tweejaarlijks rapport Federale Commissie Euthanasie (2018)

2016-2017

aantal geregistreerde euthanasies:	4337 (2 % alle overlijdens)
aantal bij dementie ('vroegtijdig'):	24
aantal bij coma (wilsverklaring):	58

voor ik
vergeet



EIF antwerpen



sinds 2002: 3 wetten

Euthanasiewet

dementie (en andere vormen van wilsonbekwaamheid)

tweejaarlijks rapport Federale Commissie Euthanasie (2018)

2016-2017

2018

aantal geregistreerde euthanasies: 4337 (2 % alle overlijdens)

aantal bij dementie ('vroegtijdig'): 24 **22**

aantal bij coma (wilsverklaring): 58

voor ik
vergeet



EIF antwerpen



Euthanasiewet Nederland

art 2. ... uitzichtloos en ondraaglijk lijden ...

voorafgaande wilsverklaring euthanasie geldig bij wilsonbekwaamheid

amper casussen bij dementie; wel vroegtijdig

amper casussen bij coma

professionele norm strenger dan wettelijke?